

dugopolje.org

Ideali slobode i prava' autora Pave Barišića

Foto: Školska knjiga

U povodu 200. obljetnice rođenja dr. Ante Starčevića (1823. – 1896.), znamenitoga hrvatskog političara, publicista, filozofa i književnika kojemu su suvremenici dodijelili počasno ime Otac Domovine, u njegovu je rodnom kraju u četvrtak, 2. ožujka, u Pučkom otvorenom učilištu 'Dr. Ante Starčević' u Gospiću, predstavljena monografija Pave Barišića Ante Starčević – Ideali slobode i prava u izdanju Školske knjige

O tome vrijednom znanstvenom djelu koje daje inovativan pogled na Starčevićovu političku i filozofsku misao govorili su ravnatelj Državnog arhiva u Gospiću dr. sc. *Ivica Mataija*, ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar prof. dr. sc. *Željko Holjevac*, predsjednik Upravnog odbora Školske knjige dr. sc. *Ante Žužul*, autor knjige dr. sc. **Pavo Barišić**, akademik *Zvonko Kusić* i *Dražen Budiša*. Uzvanike su pozdravili ličko-senjski župan *Ernest Petry* i gradonačelnik Gospića *Karlo Starčević*, stoji u priopćenju.

Foto: Grad Gospić

Gradonačelnik Starčević kazao je kako ova knjiga govori o slobodi i pravu, ali i pravdi. Hrvatski čovjek godinama nije imao svoju domovinu do 1991. godine kada se konačno ostvario naš san, san svih Hrvata, stvorili smo vlastitu državu, rekao je Starčević.

Župan Petry je dodao kako je Lika uvijek baštinila i uvijek će baštiniti državotvornu ideologiju dr. Ante Starčevića.

Uz nove crtice za portret toga utemeljitelja Stranke prava, saborskog zastupnika i legendarnoga pučkog tribuna podrijetlom iz Like – kojega je Miroslav Krleža nazvao „najljudnijom našom glavom“, a Antun Gustav Matoš usporedio s grčkim filozofskim klasicima i učiteljima mudroslovlja poput Pitagore i Sokrata – knjiga Pave Barišića iznosi na vidjelo zadivljujuću svježinu i aktualnost njegovih misli i državničkih poruka.

Autor argumentira Starčevićovo autorstvo rukopisa *Političke iskrice* koji se prije pripisivao Ivanu Mažuraniću, baca novo svjetlo na Starčevićev republikanizam i liberalizam, nudi dragocjenu istraživačku građu i sustavno prikazuje Starčevićevu naobrazbu u kontekstu naobrazbe hrvatskih intelektualaca na europskim sveučilištima.

„Nijansirano raščlanjujući ideale slobode i prava kod Ante Starčevića, autor razložno dokazuje da je Starčević vjerojatniji pisac *Političkih iskrica* nego Ivan Mažuranić kojemu se taj spis tradicionalno pripisuje, posebice sa stajališta svrhe prava i države, pravne države, ustavne vladavine, ljudskih prava i demokracije. U knjizi su posebno zanimljivi upravo ti „novi ljudi“ pučkoga podrijetla: Ante Starčević kao idealist bistra pogleda i postojanog karaktera i Ivan Mažuranić kao realisti i pragmatik sa specifičnim odnosom prema državnim i javnim službama. Autor smatra da Starčević kao promotor liberalnog republikanizma, ljudskih prava i slobode, ali i demokratskih ideja i prava, više pripada ljevici iako ga se uvriježeno pribraja desnome političkom spektru“, rekao je ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar prof. dr. sc. Željko Holjevac.

Knjiga *Ante Starčević – Ideali slobode i prava* „rezultat je autorova višegodišnjega znanstvenog zanimanja za ulogu, važnost i ostavštinu Oca Domovine i on u njoj znanstvenim pristupom i širokom krugu čitatelja prepoznatljivim osobnim stilom ispisuju tekstove koji osuvremenjuju Starčevićeva politička, ideološka i književna polazišta, kontekstualiziraju njegovu ostavštinu i propituju recepciju njegova političkog, filozofskog i književnog stvaralaštva“, smatra ravnatelj Državnog arhiva u Gospiću dr. sc. *Ivica Mataija*.

Monografija Pave Barišića, dodao je dr. sc. *Ivica Mataija*, nudi nove spoznaje o Starčevićevu obrazovanju, odnosu sa suvremenicima, književnim i publicističkim tekstovima te je stoga izniman doprinos poznavanju života i djela Oca Domovine u kontekstu suvremenih propitivanja njegove važnosti, političkoga, književnog i filozofskog naslijeđa.

Svrha je ove knjige ocrtati životni put i razgranatu stvaralačku aktivnost Ante Starčevića koji se, prema riječima Pave Barišića, neznajemo zauzimao i žrtvovao za temeljna ljudska prava, za slobodu čovjeka i građanina, za samobitnost i političku neovisnost hrvatskoga naroda, za mir i pravedno uređenje Europe te za ravnopravnost ljudi u svijetu i bratstvo svih naroda. Unatoč tomu, taj znameniti filozof i političar u Hrvatskoj danas nije cijenjen onoliko koliko zaslužuje, smatra autor knjige.

„skanje njegovih *Djela* nikada nije dovršeno. Više od pola teksta danas leži kao zakopano blago razasuto po novinama i časopisima koji su nedostupni širokom čitateljskom krugu. Objavljivanje sabranih djela jedna je od važnih stvari koje treba dovršiti. Ova knjiga u kojoj sam sabrao istraživanja što sam ih u proteklih četvrt stoljeća posvetio Starčeviću liku i djelu prilog je aktualizaciji njegove političke misli“, istaknuo je **Pavo Barišić**, redoviti profesor na Fakultetu **hrvatskih studija** Sveučilišta u Zagrebu koji, među ostalim, predaje Filozofiju prava i države Ante Starčevića. Na predstavljanju se posebice osvrnuo na Starčevićev odnos prema rodnoj Lici.

Foto: Školska knjiga

Baština Ante Starčevića nadahnjivala je mnoge umjetnike, a na njegovim su temeljima gradili i hrvatski državnici, kako lijeve tako i desne orijentacije, od Stjepana Radića do Franje Tuđmana. On je prema svojem opredjeljenju bio liberal i demokrat. Čitatelji monografije *Ante Starčević – Ideali slobode i prava* pronaći će u njoj mnoge nepoznate detalje o Starčeviću životu i djelu i svjedočiti dubokim spoznajama i oštroumnim uvidima, ali i njegovim duhovitim, često satiričnim komentarima na račun najviših predstavnika vlasti i pogubnih pojava u društvu.

Knjiga se može kupiti u svim knjižarama i [webshopu](#) Školske knjige, a namijenjena je znanstvenicima istraživačima, studentima filozofije, prava, politologije, povijesti, sociologije i književnosti te svim čitateljima zainteresiranim za navedena područja, a osobito za povijest hrvatske političke misli.

Anita M.